

[Niels Matthiasen.]

Risø. Grundlaget er i orden, hvad der fremgår af de tilkendegivelser, der er kommet både fra industrien og videnskaben, og med grundlaget kommer forhåbentlig også det rigtige arbejdsklima i den forstand, at forskere, teknikere og funktionærer er klar over, at der hos et flertal i dette ting og i hvert fald i mit parti er både tillid og tiltro til deres arbejde og deres resultater.

Jeg skal på socialdemokratiets vegne anbefale beretningen til godkendelse.

Johan Philipsen: Jeg skal i anledning af mindretalsudtalelsen i beretningen fremsætte følgende betragtninger med én meget konsekvent gennemgående linje: et forsøg på at se frem i tiden, et forsøg på at se Risø i fremtidens perspektiv.

Må jeg først fremsætte en for så vidt meget personlig betragtning. Jeg er født i et erhverv, hvor forskning og forsøg og en hurtig udnyttelse deraf har været en bestanddel af hverdagen. Jeg er i mit livsværk bestandigt blevet mindet derom, mindet om, at det er en forudsætning for at have konkurrenceevne, en forudsætning for at overleve erhvervsmæssigt. Jeg har så sent som for 3 dage siden været håndfast mindet mine egne om, at vanskeligheder på nye områder kun kan løses ved forskning og forsøg. Jeg vil gerne have det sagt, for vi skal jo ikke gøre det mere kompliceret, end det er. Jeg betragter forskning ganske elementært som det at erhverve ny viden, og jeg er for så vidt enig i den forskellige definition af forskning og målforskning; men de glider jo næsten umærkeligt over i hinanden, og den skarpe opdeling kan ikke foretages.

Om størrelsen af udgifterne til Risø følgende betragtninger: de udgør vel i øjeblikket 7-8 pct. af de samlede forskningsudgifter i landet. Jeg følger skyndsomst til, at opgørelsen er behæftet med betydelig usikkerhed.

Jeg skulle i øvrigt også gøre et forsøg på i anledning af venstres mindretalsudtalelse at lukke nogle døre, der kunne give anledning til misforståelse, og derfor følgende: undervisning og forskning er jo siamesiske tvillinger, og deres videre virke her i landet må helt og holdent være afhængigt af, om vi har eller får egnede personer på dette eller hint område. Derudover stiller et land med

en befolkningsstørrelse på $4\frac{1}{2}$ million os jo ustandselig over for et valg mellem flere muligheder. Det valg kan selvsagt aldrig være helt rigtigt, men vælges skal der jo. Forskningens Fællesudvalgs beretning, som kommer til behandling en anden dag, fortæller efter min mening meget rigtigt på næsten hver anden side om valgets vanskelighed, men valgets nødvendighed.

For så vidt har jeg anledning til at glæde mig over beretningens omtale af de internationale forbindelser, men jeg vil gerne føje en anden betragtning til. Hvilke krav stiller fremtiden til os i en verden, hvor de store magter, Sovjetunionen og USA, på mangfoldige områder med hensyn til udviklingsforskning i meget hurtigt tempo fjerner sig fra Europa? Det er mit ønske at få sagt, at koordination med hensyn til udviklingsforskning må være noget af det, vi i de kommende år skal lægge vægt på, helst på europæisk plan, subsidiært på nordisk plan. Dermed være dog ikke sagt, at de alle skal være under ét tag, selvfølgelig ikke.

Og så det næste spørgsmål: hvorfor har vi i Danmark haft en Risødebat, og hvorfor har man i nogle af de andre lande haft en debat, der ligner den danske Risødebat til forveksling? Efter min mening af flere årsager. For det første fordi vi alle har deltaget i en fejlurdering, ikke af atomalderen, heller ikke af forventningen om den tekniske udvikling, men af det tempo, der kan blive kommercielt forsvarligt for os. Og så er debatten her i landet ligesom i andre lande tilsat en god portion national forfængelighed. National forfængelighed er en god ting, den er jo en del af et lands naturlige selvo-pholdelsesdrift; men når den rører sig i et område, der skal have så stor kommerciel betydning i denne verden, som hurtigt bevæger sig imod yderligere arbejdsdeling, så er den efter min mening en svahed.

Må jeg også gøre opmærksom på, at arbejdet på dette område har en meget stærk militær islæt, fordi stormagterne satser så voldsomt på atomenergians udvikling.

Vi har skabt forventninger, som ikke kan holde, skabt forventninger med hensyn til nytte for elværker og industri, som efter min mening ikke kan holde. Jeg vil gerne have sagt ganske klart, at jeg blankt erkender, at elværkerne i deres stillingtagen